మొదటి ముద్రణ 1955 వేయిప్రతులు
రెండవ ముద్రణ 1960 ,,

వెల: రూపాయిన్నర

ముద్రణ
శివాజీ ప్రెస్,
సికింద్రాబాదు.

నా మాట

1953 వరకు నేను రచించిన గేయాలు 'జలపాతం' లో ప్రచురిత మైనవి. తర్వాత 1955 నవంబరు లోపుగా వచ్చిన గేయాల్లో కొన్నిటిని సంపుటీకరించి 'నారాయణరెడ్డి గేయాలు' అనే పేరుతో బాచేపల్లి ప్రచురణగా వెలయించాను. దీని మలిముద్రణ భారం కొండా శంకరయ్య గారు వహించారు. వీరికి నా కృతజ్ఞతలు.

ఈ గేయ సంపుటిలో గమనించదగినది వైవిధ్యం. విభిన్న మానసిక స్థితిగతుల్లో, వివిధ చ్ఛందో రీతుల్లో ఉబికివచ్చిన గేయాలివి. పరిమిత మాత్రలతో పరుగులు దీసిన గీతాలూ, కల్లెం తెంపుకొని కదనుద్రొక్కిన వచనగేయాలూ, ఈసంపుటిలో ఉన్నవి. కొన్ని శృంగార భావనను పొదుగు కొన్నవి వున్నా, కొన్ని సమకాలీన సమాజంలో రగిలే సెగలనూ పొగలనూ వెలిగ్రక్కేవీ ఉన్నవి. సూదుల్లాంటివీ వున్నవి. సూక్తులూ వున్నవి. కవితారంగంలో నా క్రమ పరిణామాన్ని చూడగోరే వారికి ఈ సంపుటి కొంతవరకు ఉపకరిస్తుందను,కుంటాను.

హైదాబాదు
8-9-1960

నారాయణ రెడ్డి

విషయసూచి

యౌవనం

మసక మసకగ బ్రతుకు
దెసల ముసిరిన బాల్య
తుహినావగుంఠనము
తొలగించి వెలువడిన
ఉదయ సంధ్యా కాంతి
నుపమించు యౌవనము.

తొలి సందె పవన వీ
చులతో పులకరించి
లజ్జా మరంద రస
మజ్జన మ్మొనరించి
బరువుగా కనురెప్ప
లరవిచ్చు విరికన్నె
ముగ్ధ హాసమ్ములో
మొలకెత్తు యౌవనము.

ప్రీతి వసంతమ్ములో
ప్రకృతి లక్ష్మి హాస్త
పల్లవానీత మధు

పాత్రి రూపమ్ములో
రసికాళి హృదయాధ
రము లంటు యౌవనము.

యౌవనము జీవన వి
హాయస ధుత్రివతార
యౌవనము శీర్ణ హృద
యమ్ముల కమృతధార.
యౌవనము జీవిత
స్యందనాగ్ర పతాక
యౌవనము ప్రణయ వని
లో వసంతుని రాక.
యౌవనము సంత్రాస
యామినుల మరపించు
సుఖచంద్రికా డోల
శుభతారకా మాల.

యౌవన మనోజ్ఞ మం
త్రాభిగ్న జీవులకు
జడములో చైతన్య
జడధి పొంగులు తోచు.

వర్ణ వైరూప్యము సు
వర్ణ శోభ వహించు

వికలాంగములు నూత
న కళల్ పిసాళించు.

చలువ వెన్నెల వెల్లు
వలు వేడిగా తోచు.
మలయ మృదుల సమీర
ములు వాడిగా వీచు.

అంగములు లేని మరు
డస్త్రములు గుప్పించు.
కోకిలలు మృదు కిన్న
రీ కంఠముల బిల్చు.

యౌవన వినూత్న శో
భాదీప్త యువతులకు
మెయి విరుపు; లవ్యక్త
మృదుహాస ఫేనములు;
బిబ్బోకములు; ప్రణయ
పిచ్చిల విలాసములు;
అలతి యలుకలు; వాలు
పలుకులు; కటాక్షములు;
కిలికించితములు; చ
క్కిలిగింతల తలంపు;

లనుభావ్యములుగ ది
వ్యానుభూతిని కూర్చు.

యౌవన విచిత్ర సూ
త్రిబద్ధ యువకులకు
కోర మీసాల కొ్రం
గోరికలు చివురించు
కనులలో గర్వ రే
ఖలు నాట్య మొనరించు.

తనువు బిగిసిన వీణ
తంత్రివలె తుళ్ళిపడు.
తలపులు గగనపుష్ప
తతులకై ఎగిసిపడు.

విధుబింబమే ప్రియా
వదనమై వెలుగొందు.
ప్రకృతియే అందాల
పడతియై రూపొందు.

మిసిమి జవ్వనము తో
డ్కొసలాడు దంపతుల
కారు ఋతువులు అపూ
ర్వానంద హేతువులు.

గుండె లదరెడు మబ్బు
దండుల మహోర్భటులు
సళ్ళిన కప్పంగిళ్ళు
ముళ్ళు నేక మొనర్చు.

అభిసారికా జనుల
కాటంక మొనగూర్చు
శారద నిశీధులు వి
హార పాత్రములగును.

నరములను మంచు క
త్తెరలతో పీడించు
చలిరేలు గోరు వె
చ్చదనాల నందించు.

జగము లన్నిటి నగ్న
ముగ జేయు శిశిరమ్ము
ఘుసృణ సంకుమద గం
ధ సమృద్ధి సమకూర్చు.

చంద్ర నిప్పులను ప్ర
స్తారించు మాధవము
పడుచు మొగ్గలు సిగ్గు
పడు వలపు లూరించు.

సుడి గాడ్పులను ధూళి
జడుల లేపెడు గ్రీష్మ
ఋతువు; చెమ్మట లార్ప
ఎల తెమ్మెరల వీచు.

మిసిమి జవ్వనము తొ
ణ్కిసలాడు దంపతుల
కారు ఋతువులు అపూ
ర్వానంద హేతువులు.

యౌవనము నవచంచ
లా వల్లిక విధాన
క్షణికమైనను మధుర
సౌఖ్యదాయక మగును.

యౌవనము కలవోలె
అల్పకాలిక మయ్యు
గడియలో స్వర్గలో
కముల భూమికి దించు.

వర్షా పయోధరము
వలె నిండు జవ్వనము
గర్జించి గర్జించి
కడకు వెలవెలబారు.

శ్వేత శారద మేఘ
పోతమటు యౌవనము
కాలవాతూల ఘూ
తాలతో చెదరిపడు.

బహిరంగములలోన
ప్రవహించు యౌవనము
కఠినముగా గ్రీష్మ కా
ల నది వలె శుష్కించు.

అంతరంగము అందు
అలలెత్తు యౌవనము
కలకాలము విపంచి
వలె కమ్మగా పాడు.

భీరువులలో యౌవ
నారంభమే లేదు
బాల్యముననే జరా
భర పీడితులు వారు.

ధైర్యవంతులను వృ
ద్ధాప్య మంటగబోదు
శిరము నెరిసిన గాని
చిర యౌవనులు వీరు.

ప్రాణికి వయోదశా
పర్యాప్త యౌవనము
శాశ్వతారోగ్యము ప్రి
సాదింపగా లేదు.

ఉత్సాహ సంగతి స
ముద్భూత యౌవనము
జీవి నారోగ్య సం
ప్లావితునిగా జేయు.

యౌవనము సవ్య మా
ర్గానుగతమైనచో
బ్రితుకులో శాంతి సౌ
రభములు గుబాళించు.

యౌవనము వికట మా
ర్గాభిముఖమైనచో
జీవితము కంటక ప
రీవృతమై పోవు.

'మేఘ సందేశం'

గుత్తులుగ వ్రేలాడు
గోస్తనుల చందాన
ఆషాఢమున వలా
హక పంక్తి కాలూన;

కాళిదాసు హఠాత్తు
గా నాకు కన్పించె.
తిన్నగా 'మేఘ సం
దేశమ్ము' విన్పించె.

అలకాపురమ్మేడ
యక్షదంపతులేడ
వర్షాంబుధరముచే
వార్తావహనమేడ ?

చిత్రకూటమ్మేడ
శివుని పర్వతమేడ
గగన కల్లోలినీ
కనక సికతములేడ ?

సురత కేళీ జనిత
పరిఖేదమును బాపు
ఐంద వ శిలా పరి
ష్యంది బిందువు లెచట ?

హ్రీమూఢ లెచట
కామార్తు లెచట ?
స్తనభర స్తోక న
మ్రి నవోఢ లెచట ?

ధనద శాపములేదు
దైవఘటనము కాదు.
పడాది కాదొక్క
నాడు విరహము లేదు.

యక్షయువకుడు పుష్క
లావర్త మేఘమును
నిల్పి సందేశమ్ము
తెల్ప బూనగలేదు

గాలి తాకిడిచేత
కదలిసాగెడు మేఘ
శకల మాతని నివే
దికను వినగాలేదు.

కాళిదాసుని హృదయ
కందరమ్ముల లోన
అణగారు విరహమే
అక్షరత్వము దాల్చె.

కాళిదాసుని భావ
కల్పనావేశ ఫల
మేకదా యీ నాటి
'మేఘ సందేశమ్ము'.

నింగిలో మేఘాలు
నిల్చియుండే వరకు
కనుపించు కాళిదా
సుని యశశ్చంచలలు.

కాళిదాసుని 'మేఘ
కావ్య' సందేశమ్ము
స్ఫురియించు నన్నాళ్ళు
కురియు నమృతపు జల్లు.

ప్రకృతిలోని ప్రణయిని

చుక్కలతో నొక్కసారి
సూచింతును నా కన్నియ
నల్లని వాల్జడ సందుల
మల్లియలై మొలవాలని.

మెరుపు తీవియలను పిలిచి
మెలమెల్లగ యాచింతును
నా ప్రేయసి పెదవుల చిరు
నవ్వులుగా వెలగాలని.

మబ్బులతో నొక్కమాటు
మనవి చేసికొందును నా
అంగన ఫాలాంగణమున
ముంగురులై మలగాలని.

మిన్నుతోడ తమిదీరగ
విన్నవించుకొందును నా
సుందరి నెన్నడుములోన
శూన్యత్వము నిలపాలని.

వియద్గంగ కెదురు నిల్చి
విజ్ఞాపన చేతును నా
చంచలనేత్రికు మృదు చే
లాంచలమై పోవాలని.

ప్రకృతిముందు చేతులెత్తి
ప్రార్థింతును కడసారిగ
నా రమణికి బదులుగ ఆ
కారం ధరియించాలని.

దీపసుందరి

సంధ్యా లతాంగి వీ
క్షణ మాత్రమున నింగి
నెనలేని తారకలు
మిణుకు జూపిన భంగి;

నా చెలియ చిరు నవ్వు
నవ్వినంతనె విశ్వ
వాటి లోపల కోటి
కోటి దివ్వెలు పూచె.

నవ్వవే మరల యీ
నాడు నా నెచ్చెలి !
నా యిరుల బ్రతుకు కీ
నాడె దీపావళి.

నీ నవ్వుతో భువిని
నిండు దివ్వెలు వెల్గ
మట్టి దీపాలేల
ముట్టింతువో సఖి !

నీ మోములో సింగి
ణీగములు నర్తింప
రంగుల 'మతాబా' వె
లుంగు లేలా చెలీ !

ఇంటి ముంగిట యేల
నే వేల దీపాలు ?
హృదయాంగణమున వె
లిగించు మొక్కటి చాలు.

ఇరుచేతులందు సుం
దర దీపికలు బూని
ఇటు వైపు రావేమి
ఇభరాజ గామినీ !

దీపసుందరి ! నీవు
తిమిరలోకములోన
కనిపించినా వబ్ధి
జనితలక్ష్మి విధాన.

దివ్వె నీ చేత సం
దీపించగా నాకు
మిరుమిట్లు గొలిపె నీ
తరుణ లావణ్యమ్ము.

గడప నడుగిడుచు అం
గణమందు దిగుచుండ
తడబాటుపడెను నీ
తంద్రి మధ్యము చెలీ !

చిరువేడి వెల్గులో
చెమరించి పోయితివి
సౌధ శృంగముపైన
సేదదీర్తువు లెమ్ము.

నడిరేయి దాటె ఇం
కను దివ్వెలేల.
కనులందు వెల్గె యౌ
వన దీపమాల.

మా ధ వ హే ల

కష్టాలవలె ముసురు
కారుమబ్బుల దాటి
దుఃఖాలవలె జారు
తుహినధారల దాటి
పశువాంఛవలె రేగు
శిశిరానిలము దాటి
మరల యేతెంచితివ
మధుర మధుమాసమా!
'మన్మథ' ధనుర్ముక్త
మల్లికా హాసమా!

చూపుతోనే గుండె
లో పొగలు రేగించు
గ్రీష్మరాగిణి కొరకు
కేలు సాచగలేక;
నవ్వుతోనే బ్రతుకు
నందు మంచులు దించు
హేమంత భామతో
జాము గడుపగలేక;

మోసువడిపోవు నా
లో మోదుగుం బూల
కాంగడా లెత్తిన జ
గన్మోహినివి నీవు.
రాగమాధ్వీక ధా
రా వాహినివి నీవు.

నీ పరిమళ స్ఫీత
నిశ్వాస లహరితో
పొంగచూరు గుండెలో
పొందామరలు పూచు.

నీ మరంద స్నాత
నీల దృఙ్మాలతో
ఇగము వట్టిన యెడద
నిగురు మంటలు లేచు.

నీ వహ్ని శీధు పుం
జీభూత రూపమువు.
ఈవు చల్లని జ్వాల
లెగబోయు దీపమువు.

మావి చివురులు మేసి
మత్తిల్లు కోకిలల

చేదు గొంతుకలందు
స్వాదు గీతులు లేపి;

శిశిర విషమారుత వి
శీర్ణ వృక్షాంగనల
దిస మొలలలో హరిత
వసనాల నందించి;

వెన్ను పోటులగాని
వినని మానవకోటి
పువుల చిరునవులతో
డ వశీకృత మొనర్చి;

భువిని నందన వన
మ్ముగ మార్చు ఆమనీ !
కవి హృదిని పలికించు
గంధర్వ భామినీ !

మదనోల్బణం

ప్రావృషేణ్య పయోద
భార మోర్వగలేక
గగన భామిని నడుము
బిగిదప్పి యల్లాడె.
గగన భామిని నడుము
బిగిదప్పి యల్లాడె
విరహా వేదనలు ని
ద్దుర లేచి పొరలాడె.

అస్తసూర్యుడు చుంబ
నాత్మక క్రియ సల్ప
సంధ్యా లతాంగి రో
ష కషాయముఖి యయ్యె.
సంధ్యాలతాంగి రో
ష కషాయముఖి యయ్యె
కుసుమాస్త్రుని పతాక
ఖురధూళి పెల్లయ్యె.

కలలో ప్రియుని జూచి
పులకించు రేరాణి

ఎగిసిపో

ఎగిసిపో ఎగిసిపో ఎగిసిపో
యుగయుగాల తమోంధ
జగతి నుల్లంఘించి
ఎగిసిపో—

నీ కళ్ళలో వెల్గలేని యీ తారకలు
నీ గుండెలో విరియలేని యీ చంద్రికలు
నీ చెమట తడి యార్పలేని పవనోర్మికలు
బ్రతికినా చితికినా
ఫలిత మొకటేనోయి
ఎగిసి పో—

పలుక నొల్లక దేవు డిలపై శిలగ నిల్చె
వెలుగ నొల్లకయె జాబిలి కళల తగ్గించె
కననొల్లక ఇనుండు కనుల నిప్పులు రాల్చె.
ప్రకృతి సర్వమ్ము నీ
పై కత్తులను దూసె.
ఎగిసిపో—

పిడుగు పిండులను కురిపించని జలధరాలు
మంచుకోతలులేని మంజుహేమంతాలు
శైశిరభయంలేని శాశ్వత వసంతాలు
కాపురమ్మున్న లో
కమ్ములో నివసింప
ఎగిసిపో—

యుగయుగాల తమోంధ
జగతి నుల్లంఘించి
ఎగిసిపో—

వింత జాలి

ప్రాఙ్నగాగ్రమునందు పొడిచిన
బాలసూర్యుని కంటి సెగలకు
భగ్గుమనెడు తమిస్రముఁ గన
'పాప' మనిపించు.

ప్రబల ఝంఝాపవన ధాటికి
బదాబదలై పోవు శారద
నీరదావళి కంటబడగ 'ను
సూరు' మనిపించు.

జేతవలె కవిసిన వసంతుని
చికిలివారిన కుసుమరథ చ
క్రాల నలిగెడు శిశిరు దలపగ
జాలి చెమరించు.

ఆలోడనం

విషద్రావకము ద్రాక్షా
రసమని గుటగుట మ్రింగెడు
పిపాసువును గేలిచేసి
పీయూషము ద్రావితినా.

ఎండమావులందు సుధా
భాండాగారము జూచెడు
ఆశాజీవిని కాదని
ఆనందము పొందితినా.

మబ్బు తున్కలతో ప్రణయ
మధుర వార్తలను పంపెడు
కామార్తునికేరి వియో
గ జ్వాలిక లార్పితినా.

కాంక్షాసిద్ధికి హారతి
కర్పూరంవలె కరగెడు
సాహసి నెగతాళిచేసి
జయశ్రీ వరించితినా.

ఊహాలోకమున అప్స
రోంగనలను దర్శించెడు
భావకవిని పరిహాసించి
బ్రహ్మాపదము నందితినా.

ప్రళయవీణలోన సృష్టి
రహస్యరాగాలు వినెడు
తాత్వికుని తిరస్కరించి
తాదాత్మ్యము నొందితినా.

స్వగతం

పొడివోయెడు పుడమి గొంతు
తడుపగ రాలిన చిన్కును;
శుక్తి గర్భమందు జారి
ముక్తాఫల మెట్టులైతిని.

నిశీథాంతమున తూరుపు
దెస కన్విప్పిన తారను;
తమోబాధితుల నయనో
త్సవ కారణ మెట్టులైతిని.

జనపదమ్ములకు దూర
మ్మున నిల్చిన మొండిశిలను;
అగ్రవర్ణపూజిత సా
లగ్రా మ్మెట్టులైతిని.

అరనిముసము వెల్గి ధూళి
పొరలందారెడు పూవును;
పరమేశ్వర కంఠహార
తరళహీర మెట్టులైతిని.

బెబ్బులి పిల్లల నోడిలో
పెంచిన మార్జ్మాల గుహాను;
పల్లవాధరలు వెలసిన
ఎల్లోరా నెటులైతిని.

చిరుతగాలి కెరటాలకు
చెదరిపడు మొయిలు తున్కను;
యక్షమిధున సందేశ వ
హన సాధన మెటులైతిని.

లోకుల నిష్ఠురపదాల
లో త్రొక్కుడువడు మట్టిని;
వికచకాంతి వలయిత దీ
ప కరండము నెటులైతిని.

నేను

కాలపన్నగ ఫణా
గ్రముపైన చెయిసాచి
మణిని సంగ్రహించు
మాంత్రికుండను నేను
మాంత్రికుండను నేను
మానవుండను నేను.

ముండ్లలో కన్గిలుపు
మొగలిరేకులలోని
తావులను హరియించు
తస్కరేంద్రుడ నేను
తస్కరేంద్రుడ నేను
తరుణ పవనుడ నేను.

కారు కాటుక గురియు
నీరదావళి నుండి
పాలధారలు పిండు
ఆలకాపరి నేను
ఆల కాపరి నేను
కాలపురుషుడ నేను.

సందేహ డోల

నింగి కడలిని ప్రయా
ణించు నీలిమొయిళ్ళు
నన్నవలి దరిజేర్చు
నౌక లేనాడౌనో.

స్ఫటిక ధౌతమ్మైన
చంద్రబింబమ్ము నా
అంతరంగము జూపు
అద్ద మేనాడౌనో.

కనులందు వెల్గువా
కలు చిందు తారకలు
నా దారి చూపు క
న్వాప లేనాడౌనో.

చదలేటి బంగారు
సైకతస్థలులు నా
పదముద్రలను దాచు
పటము లేనాడౌనో.

అమృతరక్షణశాల
లైన స్వర్గాలు నా
వాంఛలకు పర్యాయ
పదము లేనాడానొ.

ఊహాకందగలేని
ఉత్తాల గగనమ్ము
న న్ననిమిషుని జేయు
నాక మేనాడానొ.

ఉభయ సంధ్యలు

అశ్రువిపంచీ ఝుంకృతిలో తా
దాత్మ్య్రమును పొందిన దెవ్వరు——నేనే.
కింశుకహాస మరందరసం కను
గిన్నెల దాచిన దెవ్వరు ——నీవే.

సురసరివంతీ తరంగఘాటికి
ధరపై రాలిన దెవ్వరు ——నేనే.
అప్సరసలకు విహంగమవృత్తిని
అలవడజేసిన దెవ్వరు ——నీవే.

కంటకతల్పమ్మున ఎలప్రాయపు
గడియలు గడపిన దెవ్వరు ——నేనే.
వెన్నెల తీగెల పొన్పున నిదురకు
వెలియై జడిసిన దెవ్వరు ——నీవే.

కాటుక కురిసెడు కాళవిభావరి
కౌగిలి కోరిన దెవ్వరు ——నేనే.
చలువలు విరిసెడు చాంద్రీడోలల
చలనము సైపని దెవ్వరు ——నీవే.

ప్రళయాబ్ధి శిరోభాగమ్మున కల
లను నిర్మించిన దెవ్వరు —నేనే.
నందన కానన మధ్యమ్మున ఆ
నందము పొందని దెవ్వరు —నీవే.

హాలాహలమును అమృతం పోలిక
ఆస్వాదించిన దెవ్వరు —నేనే.
క్రమసుధాద్రవమును సలిలంవలె
గండూషించిన దెవ్వరు —నీవే.

పశ్చిమ సంధ్యాంబుధిలో పగిలిన
పడవను నడిపెద రెవ్వరు —నేనే.
ప్రాచీదిజ్నిటలమ్మున కుంకుమ
పంకము పులిమెద రెవ్వరు —నీవే.

వింత మానవుడు

బ్రతుకంతా అగ్ని శిఖా
చిత పథాల ప్రయాణించి
జ్వాలనమ్మనగా నేమో
తెలియక వికవిక నవ్వేడు
నేను వింత మానవుడను.

నిరంతరం హిమగిరీంద్ర
నిర్వ్యద్ధంగా లహరుల
నిండుగ తానమ్ములాడి
గుండెమంట చల్లార్చని
నేను వింత మానవుడను.

పారిజాత పరిమళ సం
భారమ్ములు గుబాళించు
నందనమున మోదుగు పూ
లం దలపోసెడు వాడను
నేను వింత మానవుడను.

శరత్పూర్ణ హారిణాంకుని
తరళ హాసరేఖలపై
నీలిమొయిలు మేలిముసుగు
నీడలు వాల్చగ నెంచెదు
నేను వింతమానవుడను.

ఇరుల కంఠముల తరిగెదు
కరదీపిక పారవైచి
అందని మిణుగురుల కోస
మన్వేషణ సాగించెదు
నేను వింత మానవుడను.

దీన మానవుని రోదన
దిశలను భేదించ వాని
కనులు చెమ్మగిలెనో లేదో
యని ఇంచుక తొంగిచూచు
నేను వింత మానవుడను.

చీకటిలో నిల్వలేక
చిరుదివ్వెను వెలిగించి
శలభహత్య చూడ గుండె
చాలక దీపమ్మార్పిన
నేను వింతమానవుడను.

అప్సరోంగనలు మనోజ్ఞ
హాల్లీసకములు చూపగ
విలయతాండవము కోసము
వెఱ్ఱిగ పర్వెత్తువాడ
నేను వింతమానవుడను.

అమృతభాండ మెగిసివచ్చి
హస్తయుగమ్మున నిల్వగ
నిన్నటి విషపానగాథ
నెమరువేసికొనసాగెడు
నేను వింతమానవుడను.

పశ్చిమ దిక్శైలాంచల
పతత్ పతగ బింబములో
రేపటి అమృత ప్రభాత
రేఖల సందర్శించెడు
నేను వింతమానవుడను.

బ్రహ్మజ్ఞులు నిర్గుణుడే
పరమాత్ముండనగ వినక
రాతిబొమ్మలకు గంధపు
పూతలు పూసెడువాడను
నేను వింతమానవుడను.

ఉద్గాఢం

ఈ సముద్రమథనోద్యమ
మిటులే కొనసాగింతును
హాలాహలజ్వాల లమృత
కళికలుగా మారువరకు.

ఈ సర్ప మహాయాగము
నిటులే నిర్వర్తింతును
తక్షకుని ఫణాగ్రవిష
ద్రావ మిగిరిపోవువరకు.

ఈ సంధ్యారుణాదీపము
నిటులే వెల్గించి చూతు
చీకటి బాకులు వెల్తురు
రేకులుగా మారువరకు.

ఈ ఆకాశోడ్డీనము
నిటులే కొనసాగింతును
అప్సరసల విద్యుత్ చే
లాంచలమ్ము లందువరకు.

ఈ దుర్గమ విపినమ్మున
నిటులే నడయాడుచుందు
ముళ్లగుండెలందు బొండు
మల్లెలు వికసిల్లు వరకు.

ఈ కవితా శీధురసము
నిటులే అందించుచుందు
మత్తులోన జగతి కృతి
మత్వము విడిపోవువరకు.

సంప్రశ్నం

అచ్ఛిన్నమ్ముగా ఉడ్డీ
నాసక్తుడనైన నన్ను
కట్టివేయ నెంచితివా
కరివోని వెలుంగుత్రాళ్ళ.

అనవరతం వార్ధితరం
గాధూతుడనైన నన్ను
దాటింపగ నెంచితివా
తలిరుటాకు నౌకపైన.

రేబవళ్ళు నిద్రా ము
ద్రిత నేత్రుడనైన నన్ను
మేల్కొల్పగ నెంచితివా
మిహికామృత సేచనమున.

గడెగడియకు శంకా పం
క నిమగ్నుడనైన నన్ను
తరలింపగ నెంచితివా
సురగంగా సైకతముల.

ఆత్మశోధన

తన ఐశ్వర్యపు పొంగును
గని మిడిసిపడంగనేల
అబ్ధిని గుటగుటమింగిన
అగస్త్యర్షి యొకడుండగ.

తన ఘన బాహాశక్తిని
గని ఎగిసి పడంగనేల
కొండల రెక్కలు విరిచిన
కులిశాయుధు డొకడుండగ.

తన భయద స్వరము విప్పి
జనులను బెదరించనేల
ప్రళయమేఘముల జోపిన
పవనమూర్తి యొకడుండగ.

తన విషచేష్టలతో జగ
తిని కలుషము చేయనేల
కాళీయుని తలదన్నిన
బాలకృష్ణు డొకడుండగ

తన విజయాంకముల జూచి
దర్పము చెందగనేల
మదనుని బూడిద జేసిన
మహాశివుం డొకడుండగ.

ఉగాది

కాళిదాసు కావ్యంవలె
కన్పించినదీ ఉగాది.

సమ్రాట్టును ఎదిరించిన
సాదా సైనికుని నుదుటి
కాంతి గర్వరేఖలాగు
కదలాడినదీ ఉగాది.

ప్రియుడు వరుడుగా మారే
విశ్వాసం ప్రబలినంత
తొలి జవ్వని చూపు తెరల
తొణికిసలాడే కాంతుల
ఇంద్రధనుః ఖండంవలె
ఇగురించినదీ యుగాది.

మత్తేభాల విధమ్మున
మల్లాడిన కార్మొయిళ్లు
శార్దూలపు కోరలవలె
జడిపించిన చలిరాత్రిలు
నీరుగారి బీరువోయి
నేటికి క్రొంగ్రొత్త దినం.

చలచల్లని వెచ్చదనం
తొలకిన మధుగీతిగణం.

కూలనున్న రాచవారి
కోటలాగు గతశిశిరం
శిరమెత్తుక కొన్నినాళ్ళు
తిరిగిన సంగతి నిజమే.

వడిగాడుపు దుశ్శాసను
వలె దరిద్ర తరు తరుణీ
వస్త్రము లొలిచిన మాటయు
వాస్తవమే నూరుపాళ్ళు.

ఐన నేమి ఆ దృశ్యం
అమితకాల మాగలేదు.
మధుమాసాంకం నేడే;
మరలగతం తిరిగిరాదు.

మధు మాసాంకమున రంగ
మధ్యమ్మున నిల్చుపాత్ర;
లదిగో మల్లీ మిత్రం
మందార వికచ నేత్రం.

నాయకు డదిగో చైత్రుడు
అతనివెంట ప్రియమిత్రుడు
'మన్మథ' నామాంకితుండు,
మరల మనకు కన్పించడు.

అగ్నివంటి మెయివన్నియ
అమృతం సరియగు కన్నియ;
ఆమే నాటక నాయిక
ఆమె పేరు మధుబాలిక.

పలాశాలు నడిచివచ్చి
విలాసమ్ముగా నాడెను
పరభృతాలు కమ్మని వి
ప్లవ గీతమ్ములు పాడెను.

అరవిందమ్ములు చూపెను
హాల్లీసక నృత్యమ్ములు
అశోకములు లేపెను సం
ధ్యా శోణపతాకమ్ములు.

మధుమాసాంకం నేడే
మన కుగాది ఈ నాడే.

"శోకః శ్లోకత్వమాగతః"

కిరాతకుని కరాళశస్త్రం
క్రౌంచపక్షి గుండెను చించిన అలనాడు
కవి హృదయం చెమ్మగిల్లి
కన్నీళ్ళు పితికింది.

బాణాగ్రం నోరులేని
ప్రాణాలను తోడేస్తుంటే
పరిసరాలు మూకీభవించాయి
కవిమాత్రం శ్లోకించాడు

శ్లోకమంటే మరేమీకాదు.
"శోకః శ్లోకత్వమాగతః".
వేదనయే కవిత్వానికి
బీజప్రాయం సుమా!

సాధారణ మానవుడు
స్ఫటికంలాంటివాడు
ప్రక్కరంగులకు లోబడి
వ్యక్తిత్వం కోల్పోతాడు.

కవిని మాత్రం సూర్యునితో
ఖచ్చితంగా పోల్చవచ్చు
ఏడు వన్నెలు జీర్ణించుకొని
ఏకవర్ణం చిమ్ముతాడు.

మంచుగుడ్డలు కప్పుకొన్న
మానవుల మెదళ్ళలో
వేడి కిరణాలందించే
వాడే కవి, వాడే రవి.

అవనిలోని ప్రత్యణువూ
కవికొక బ్రహ్మాండం.
అతనిగుండె కదుపలేని
అణుశకలం లేనే లేదు.

అణువులోన నిద్రించే
అంతర్జాతీయత్వాన్ని
పసికట్టి వీపుదట్టే
ప్రబల దార్శనికుడు కవి.

పరమాణువు ముఖంలోన
తెరచుకొనే మరణదంష్ట్రల
మాటలతో కరగించే
మహా మాంత్రికుడు కవి.

సాటివాళ్లు మూఢత్వపు
సారామైకంలో పడి
పేర్రిలుతుంటే జాగృతి దీ
పా లెత్తినవాడు కవి.

బురదలోన బర్రితికే కు
మ్మరి పురుగుల లేవనెత్తి
బంభరాలుగా మార్చే
బ్రహ్మత్వం కవిలోవుంది.

చెదలు దిన్న హృదయంతో
మసిబట్టిన మనస్సుతో
మాటలు గిల్కేవా డే
నాటికి కవికాడు.

పరుల బాధ తన బాధగ
పంచుకొన్నవాడే కవి.
పరుల సుఖంలో శిరస్సు
పైకెత్తినవాడే కవి.

పుచ్చపూలు గచ్చపొదలు
జిల్లేడులు పల్లేరులు
కవికలం సోకితేనె
కల్పవృక్షాలవుతాయి.

తుహినాచల శిరంనుండి
తురగలించే జలపాతాలు
కవిగుండెలో విద్యుత్తును
కల్పించక మానవు.

జగత్తులో ఏ మూలో
పొగచూరిన నరజాతుల
వీపులపై విరుగుతున్న
వెండి కొరడా దెబ్బలతో
కవికళ్ళలో ఎర్రదాళ్ళు.

పడమటి బేహార్లు హుషారుగా
పరచిన బంగారు వలల్లో
పావురాళ్ళ కాళ్ళిరుక్కుంటే
కవి గొంతుక లోయలోంచి
గర్జించిన చప్పుడు.

పచ్చిగడ్డిలా పెరిగిన పల్లెవాళ్ళపై
ఆకాశంనుంచి రాకాసులు
అగ్నివర్షం కురుస్తుంటే
కవిశిరస్సును చీలుస్తూ
ఎగుస్తుంది ప్రతినాదం.

ప్రయోజనం లేకుండా పొడిచే
పగటి చుక్కలకు;
దూరంనుంచి తోకాడించే
ధూమకేతువులకు;

ఎవడి కాంతినో ఎరువుదెచ్చుకొని
నిగనిగలాడే చంద్రబింబానికి;
పనిలేకుండా పరిభ్రమించే
వట్టి రా గ్రిహగోళాలకు;

క్షణంసేపు మిడిసిపడే
మిణుగురు పుర్వుకు;
అకారణంగా ముఖం చిట్లించుకునే
అస్తమయ సంధ్యకు;

అణువుకూ బ్రహ్మాండానికీ
జీవికీ మృత్పిండానికీ;
కర్మసాక్షి కవియే
కవియే భారవియే.

సహారాలో సలిలస్వర్గం;
శూన్యమనుకొంటున్న గగనసౌధానికి
చుక్కల కంకరతో
చెక్కినమార్గం;
చీకటి ఖంజర్ల పోట్లతో

చిరిగిన లోకం గొంతుకలో
చిరువెల్గుల ప్రాణభిక్ష;
శిశిరాత్మల పశువాంఛాతృప్తికి
వశమై, వసనాలను పోగొట్టుకొన్న
కాలమనే బిచ్చకత్తె మానరక్ష;
దాస్యపు నల్లమందు నమిలి
తరాలకొద్ది గురకతీస్తున్న
తమోవాసుల జాడ్యకుడ్యాలను
పగులగొట్టే వజ్రహస్తం;
పిరికితనం వారసత్వంలా
సంక్రమించిన శరణాగతుల
పిల్లిగొంతులలో సాహస
భీషణమర్దల ఘోషలు
పెకిలించే శంఖస్వరం;
ఇదే కవితా స్వరూపం.
ఇదే కవి విశ్వరూపం.

ప్రణయం ఒక తుమ్మెదలా
మనస్సులో మర్మరిస్తుంటే
ప్రేయసి ఒక తుమ్మెదలా
ఎదలో కదలాడుతుంటే
భవిష్యత్తు ముళ్ళులేని
ప్రసవపథంలా కనుపిస్తే

బ్రతుకో క చక్రాలు లేని
పరిసవరథంలా ఎదురొస్తే;
కవిగొంతుక తేనె తేనె
గా పల్కక తప్పదు.
కవిలో సౌరభాలు రె
క్కలు విప్పక తప్పదు.

శరన్నిశీథాలు పగళ్ళపై
దురాక్రమణ సాగించి
మృత్యుభామ ముడికొప్పును
జీవన పురుషుడు సడలించి
సెలవేసిన విద్వేషాన్ని
సౌహార్దం కత్తిరించి
జగత్సర్ప మొక్కమాటు
సడలిన కుబుసాన్ని విడిస్తే;
కవిహృదయం నాగస్వరమై
రవళిస్తుంది.
కవిగీతం రాగాంకురమై
రవణిస్తుంది.

స్వ ప్న చా రి

ఆశలనే ఆకాశపుష్పాలకు
ఆకారం కల్పించుకొని
ఆనంద సౌరభాలను తాగేస్తాడు
స్వప్నచారి.

స్వప్నచారి మేధావాటికలో
పురివిప్పిన ఆలోచనల నెమళ్లకు
పింఛాలనిండ నిప్పుల రవ్వలు.
స్వప్నచారి అంతర్వాటికలో
వేషంగట్టిన వేదనాలాసికలకు
సిగలనిండా జిల్లేడుపువ్వులు.

ముంగురులు త్రాచుపాముల్లా
బుసకొడుతుంటే
కెంగేళ్ళు జెరిపోతుల్లా
క్రేళ్లురుకుతుంటే;
మెరుపు తీగెల్లి వలువల్లా
మలచుకొన్న విలయాంగన
స్వప్నచారి హృదయచోరిణి
అతని గుండె మెట్ల నధిరోహించే
అంత స్సంచారిణి.

ప్రణయం దావాగ్నిలాగా
అణువణువును కబళిస్తుంటే
ఊహాల రెక్కలపై
ఉద్వేగంగా ఎగుస్తాడు స్వప్నచారి.

అతని 'అగస్త్య దాహం' ఆరడానికి
సహారాలు సైతం సముద్రాలు కావాలి.

నింగిలోని నీలిమబ్బుల్ని
నిండు మధుభాండాలనుకొని
అశాచషకాన్ని పైకెత్తి
మోసపోతాడు స్వప్నచారి.

చంద్రబింబాన్ని చుంబించాలని వెళ్ళి
విఫలుడై వెనక్కి తిరుగుతాడు.
చుక్కల చెక్కిళ్ళు గిల్లాలని
ఎక్కడలేని తాపత్రయ మతనికి.

ఇంద్రధనుస్సును పట్టుక వేళ్లాడాలని
ఎంతగానో ప్రియాసపడుతాడు.

స్వప్నచారికి ఏదీ సాధ్యంకాదు.
అయినా అన్నీ అతనికి
అరచేతి వైకుంఠాలే.

అభ్యుదయ కవి అన్వేషణ

హిమం దాడితో పగిలిన
ఎఱ్ఱని పెదవుల లోపల
ఇవ్వళ్లు తొడిగే గడియ కోసం
ఎదురు చూస్తున్నాడీ కవి.

కనపడ్డ ప్రతివాని మీద
మణుములకొద్ది దుమ్మెత్తిపోసి
అందమైన ప్రతిదాని వలువలు
అకారణంగా ఒలిచివేసే
శిశిరాత్ములను దెబ్బదీసే
చిత్రమైన మనిషి కోసం;
పలాశ పతాకను ధరించి
విలాసంగా నడిచి వచ్చే
విప్లవకారుని కోసం;
మందారంవలె నవ్వే
సుందర హృదయుని కోసం;
మల్లికవలె మాట్లాడే
మానవ మిత్రుని కోసం;
గడచిన కొన్నాళ్ళనుంచి
గవేషిస్తున్నాడీ కవి.

టిక్కెట్టులేక లభియించే
టీకలేక అనుభవించే
చక్కని సౌఖ్యం కోసం;
భాషావాసన ఎరుగని
పరిశ్రమకు సాధ్యపడని
శాస్త్రీయ సంగీతం కాని
స్త్రీయ సంగీతం కోసం;
స్వీయ సంకేతం కోసం;
తపాలావాని మనిముద్రను
తమాషాగా తప్పించుకొని
తనదాకా నడిచివచ్చే
అణా కార్డు కోసం;
దారి మధ్య వలలోపలి
దానిమ్మ గింజలను జూచి
నోరూరక గడ్డి విత్తులు
ఆరగించే పక్షికోసం;
మెదటి దివ్వెను వెలిగించి
వెదుకుతున్నాడీ కవి.

నేత్రాలను కప్పివేయని
నీలి ముంగురుల కోసం;
బోధి వృక్షాన్ని దాటిన
పూర్వ తేజం కోసం;

కంఠంలో నిల్వ గల్గిన
కాలకూట విషం కోసం;
ఆడవేషం వడ్డించని
అమృతంలాంటి రసం కోసం;
ఆలోచనల ఆజ్యంతో
యజ్ఞం చేస్తున్నాడీ కవి.

శూన్య పరణం

నే నెందుకు వెళిపోతిని
నిశ్శబ్ద శూన్యాబ్ధిలోకి.
నిశ్శబ్ద శూన్యాబ్ధిలోకి
నిఖిల జగత్ కుడ్యాలు దూకి.

ఆశలాగు అవతలి సరి
హద్దు సద్దు విన్పించని
అమృతంవలె ఏ నాదూ
అందుబాటులో వుండని
నిశ్శబ్ద శూన్యాబ్ధిలోకి
నే నెందుకు వెళిపోతిని.

చండకరుని కుపిత దృక్కులకు
చంద్రుని సుధా స్నపిత వాక్కులకు
శర్వరీ వినీల హస్త
సంచాలిత తాళవృంతాలకు;
నవ్వులకూ కన్నీళ్ళకూ
మల్లెలకూ గులాబి ముళ్ళకూ;
లేతగుండె జనానికీ
రాతిగుండె ధనానికీ

దూరంగా—ఊహల ప్రా
కారాలను ప్రాకి ప్రాకి
నే నెందుకు వెళిపోతిని
నిశ్శబ్ద శూన్యాబ్ధిలోకి.

పరిమళాలను పులుముకొన్న
తరళ కాంతి తరంగాలు,
ఆకారం మలచుకొన్న
అమృత వీణా స్వరభంగాలు,
పవన సహాయం లేకుండా
ప్రవహించే ప్రసవ నౌకలు,
ఇందు కాంతిలో ముఖాలు
కందని తామర రేకులు,
ఏమేమో ఉంటాయని
ఎందుకు నే వెళిపోతిని
నిఖిల జగత్ కుడ్యాలు దూకి
నిశ్శబ్ద శూన్యాబ్ధిలోకి.

ఎక్కడికీ వెళిపోలేదు నేను
ఎప్పటిచోటే నిల్చున్నాను
మరి శూన్యమంటే ఎక్కడుంది ?
మనస్సులో కాపురముంది.

చుట్టూ పసి మనుషుల కేకలు
చుట్టం వచ్చే కబురుచెప్పే కాకులు
ప్రియురాళ్లు విసిరే చూపులరాళ్లు
వేదాంతం వడ్డించే ముసలివాళ్లు
అన్నీ ఓ కంట కనిపెడుతూ
ఆందోళన పడుతున్నాను
చుట్టూ ప్రపంచం వున్నా
శూన్యంలో నిల్చున్నాను.

స్వప్న ప్రశస్తి

నాటక యవనిక లాంటిది
నాలో జారిన స్వప్నం.

ఖండిత నాయిక విగళత్
కైశిక భారం లాంటిది
శర్వరి పెదవుల తొణకిన
శంపాహాసం లాంటిది
నాటకయవనిక లాంటిది
నాలో జారిన స్వప్నం.

మనస్సులకు మత్తెక్కించే
మల్లికా పరిమళాలకు
కనులకు గారడిచేసే
కమనీయమైన ఆకారం;

రణరంగంలో మోగిన
ధనుష్టంకారం గాక
అంబర విశాల రంగంలో
అఖర్వ విజయ గర్వంతో
శరపరంపరలు విసిరే

జలంధరులు మోగించే
ఇంద్రధనుష్టంకారం;
ఏమాత్రం ప్రతిఫలంలేక
ఎంతెంతో చల్లదనాన్ని
ప్రసరించే చంద్రునికి
ప్రతినిత్యం పరిపూర్ణత్వం:

అరసెకండు మాత్రం వెల్గి
మరణించే విద్యుల్లతలకు
రాత్రి సాంతం జీవించే
చిత్రమైన పౌరస్త్వత్వం;

అన్నీ ఒకముహూర్తాన
అనుభవించే అవకాశం
స్వాప్నిక రంగంలోనే
సలిలం లాగా సాధ్యం.

రెక్కలు మొలవకుండానే
రిక్కల రాయడిదాకా
రివ్వున జరిపే ఉడ్డీనం;

గళగ్రంధి విప్పకుండా
స్వరనియతి తప్పకుండా
వినిపించే వ్యోమగానం;

కుపిత నితంబినీ మణి
క్రోడీకృత రోషంతో
వడ్డించిన నొవ్వని మ
వ్వపు గల్ల చపేటం;

అర్థాన్ని ఆకాంక్షించక
పదాలచుట్టూ పరిభ్రమిస్తూ
అనిమిషత్వ మందించే
అమరవేశ్యాకూటం;

సూర్యమండలంలో గీము
చంద్రబింబంలో మకాము;
మబ్బుల రాజమహాళ్ళు
చుక్కల చిక్కని చెక్కిళ్ళు;
విద్యుద్వల్లీ డోలికలు
విద్యుత్తును మించిన బాలికలు;
గగన పుష్పమ్ములు
కుందేటి కొమ్ములు;
పాటపాడే కళ్లు
పల్కరించే నుదుళ్లు:
కలల ఎడారుల లోపల
ఖర్జూర తరువుల్లాంటివి.

తిక్త సమస్యలు

పొగపోలిక జడలు విప్పి
జగత్తులో వ్యాపించెడు
చీకటులకు చిన్ని తటి
ద్రేఖయే ప్రబల శత్రువు.

అహర్నిశలు కనురెప్పల
నణచే నిద్రాళువునకు
సూర్యకిరణ మొకటి సోక
చురుక్కు మనిపించు గదా.

తేనె తేనెగా బ్రతుకును
గానమ్మును చేయు మనిషి
తిక్త సమస్యల దాడికి
తికమక పడటం సహాజం.

ఎంత చిన్నగాలికైన
ఎండుటాకులే మ్రోంగును.
పచ్చని ఆకులు ఝుంఝూ
పవనానికి మాట్లాడవు.

నీలగిరులవలె పెరిగిన
ధూళి పరంపరల వెనుక
తెలుపేదో నలుపేదో
తెలుపడ మెంతో కష్టం.

నల్లనివైనా వార్షిక
నారదములు సరసమ్ములు.
తెల్లని శరదంబుదాల
వల్ల ఏమి ఫలమయ్యా ?

కలమెత్తి కలుషాత్ముల
గజగజ లాడించే కవి
కత్తి చేత ధరియిస్తే
బిత్తరపోదా జగత్తు.

నిన్నటి చీకట్లు

నిన్నటి చీకట్లు నన్ను
నిలదీసి అడుగుతున్నాయి
సూదిని రెండుగ చీల్చే
సునిశిత ఫక్కీలో.

"జగన్నేతలు నాగరకతా
శిఖరారోహణం పేరుతో
జరిపిన తతంగమంతా
మరిచితివా మనిషీ !

సత్యానికి విలువ సిలువ.
ప్రేమకు తూకం రక్తపతాకం;
నెమరువేసుకో మనిషీ
నెమ్మదిగా జీర్ణగతం,
ఆవేశంతోడ నడిచి
అడుసులోన అడుగేయకు.
మేకతోలు గప్పుకొన్న పులులు
పులివేషం వేసుకొన్న పిరికి తలలు;
పెదవులపై చిరునవ్వును

లత్తుకలా పులుముకొన్న విషాత్మలు;
వాళ్లు పరిచిన పన్నాగాల వలలు
వాటిలో కాళ్ళిరుక్కున్న లేతలేళ్ళను
స్మరించుకో మనిషీ !

మాసిన మేధాగ్రంథం
పుటలను తిర గేసి చూడు
పెద్దపెద్ద బొమ్మల్ని చూసి
అద్దుకోకు కళ్ళకు.
సన్నని అక్షరాల్లో వున్న
సంగతుల్ని మనోగతం చేయి.

నల్లని చర్మానికి తగిలించిన సంకెళ్ళు.
స్వేచ్ఛాపక్షాలకు దడిగట్టిన చెరసాలలు.
మానవతా నినాదాల ముసుగుల్లో
పొడిగించిన పశుతత్వం పొలిమేరలు.
అణుగోళం కనిపెట్టినవాడికి
ఘనరాజ్యా లర్పించిన కనక బహూకృతులు.
శాంతికి జై కొట్టినవాడికి
వింతవింత రంగుల అద్దకం.
డబ్బుగాలంలో చిక్కువడి
తబ్బిబ్బుపడే బడుగురాజ్యాలు.
అగ్రశక్తుల గోళ్ళల్లో రక్కుడువడి

అడుగు లేపలేని కుంటిదేశాలు.
రెక్కలు తెరచిన అణ్వాయుధాలు.
డెక్కలు మొలిచిన మారణాస్త్రాలు.
సమరాలంటే తమాషా.
మానవ రుధిరాస్వాదనకై
పడమటిగాడ్పుల పిపాస.
పసికట్టితివా మనిషీ !
జరిగినదంతా కలయని చప్పరించకు.
ఈ స్వప్నమే చక్రంలా
ఇకముందు చంక్రమణం చేస్తుంది.
గతంతో నా కేం పనియని
కళ్లుమూసినావా మనిషీ"

నిన్నటి చీకట్లు నన్ను
నిలదీసి అడుగుతున్నాయి
సూదిని రెండుగ చీల్చే
సునిశిత ఫక్కీలో.

రేపటి ఉదయం

రేపటి ఉదయం నా లో
లోపల గుసగుస లాడెను
మనిషీ నీ భవిష్యత్తు
మహోజ్వలంగా వుందని.

"రేపట్లో విశ్వపటం
రూపం పూర్తిగ మారును.
రేపట్లో శాస్త్రమహిమ
రేల పగళ్లుగ మార్చును.

పరిజ్ఞాశూన్యు లికెన్నడు
పదవులు పాలించలేరు.
పరిచారమంత్రిం పఠించి
ప్రజల మూర్ఖపుచ్చలేరు.

మతాలకై మరణించు అ
మాయకు లెవ రుండబోరు.
గతానికై విలపించే
మృతభావులు కానరారు.

రాజకీయములు రోజుకు
రోజుకు రంగులు మార్చవు.

బజారులో ధాన్యాలకు
పగలే రెక్కలు మొలవవు.

సృజనాత్మక శక్తి లేని
భజన కీర్తనలు చెల్లవు.
కళాపరిమళమే లేని
గడ్డిపద్యములు నిల్వవు.

చమక్కు టద్దాలు దాల్చి
చమురు కళ్లు దాచలేరు.
హుళక్కి మాటలతో లో
కుల కళ్ళను కప్పలేరు.

సైనిక సంధుల పేరిట
స్వాభిమాన మమ్మబడదు
శాంతిని రక్షించుటకై
సంగ్రామం జరుగదోదు."

రేపటి ఉదయం నా లో
లోపల గుసగుస లాడెను
మనిషీ నీ భవిష్యత్తు
మహోజ్వలంగా వుందని.

విచిత్ర ఘటనలు

సన్నని సమీరం తాకిడికి
జలదం గుండె నీరైనట్లు
అల్ప ఘటనకే మనస్సు
అశ్రుసిక్త మవుతున్నది.

జీవిత శైలాగ్రంపై నిల్చి
దృష్టిని దూరం విసిరేస్తే
పిపీలికాలకూ మనుష్యులకూ
పెద్దతేడా కన్పించలేదు.

పాతాళాన్ని చుంబించే
బావిలోన కూర్చుంటే
కాక శ్రుతి కోకిల రుతి
ఏకరీతి విన్పించెను.

స్వప్నంలో మూడు తలల
స్వాములు ప్రత్యక్షమైతే
నమస్కరించడం మరచి
నవ్వుకున్నాను బళా!

శిఖరం తన శిరసెత్తుక
జీమూతాలను కుమ్ముతుంటే
చీమ ఒకటి కళ్లు మండి
సీత్కారం చేస్తే యేం ?

బ్రతుకు ముళ్ళ బాటంటూ
పయనం ఆపేస్తానా ?
ఉన్నచోట మాత్రం పూ
లున్నాయా ఏమన్నా ?

తలల నిండుగా విషాన్ని
దాచుకొన్న నాగన్నలు
అమృతాంధసుల మంటుంటే
ఆశ్చర్యం కాదా మరి ?

కళ్ళయెదుట 'నమస్తే' ల
కాన్కలి నందించువారు
వీపు వెనుక విచ్చుకత్తి
మోపుతుంటే గమనించాను.

మెరుపు బొమ్మలు

మనస్సులోకి తొంగిచూస్తే
కనుపించే మెరుపు బొమ్మలు
కళ్ళతో పల్కడం తప్ప
నోళ్ళతో చూడవు.

చేతులతో నడువనేర్చే
కోతిరీతి మనుషులకన్న
కళ్ళతో పల్కే బొమ్మలు
కాస్త మెరుగైనవే.

అర్ణవంలా తెరచుకొన్న
అతి నల్లని ఆకాశం
అమాంతంగా ముడుచుకుంటే
అప్పుడెలా వుంటుందో ?

చీకటి ప్రౌఢాంగనవలె
ఆకారం మలచుకుంటే
చుక్కలు జడలో పువ్వులు
సుధాంశుబింబం తిలకం.

హిమాచలం రెక్కలతో
ఎగురడం నేర్చుకుంటే
దాక్షిణాత్య లోక్కమాటు
తప్పకుండా పిలిచేవాళ్లు.

మబ్బుల చెరసాలలోన
మెరుపు కటకటాల మధ్య
కుసుమ శృంఖలాలు దాల్చి
కూర్చుంటే బాగుండును.

శిశిరుడు 'డిండిము' డి వోలె
'జెంబా' లను కొడుతుంటే
మధుపతి '(శ్రీ)నాథు'ండై
ఎదుర్కొంటే ఎంతహాయి.

పాతదనం మంచులాగా
గోతాలకొద్ది నిండితే
కొత్తదనం కొరివిలాగా
గుర్రిడ్లు తెరిస్తే గమ్మత్.

స్ఫటిక సౌధం

మత్సరాల పొగ తాకని
మతాంల మత్తు సోకని
మైళ్ళదూర తీరాల్లో;
కుటిలకూ కతలకూ
కోట్ల యోజనాల మేరలో;
స్ఫటిక పట్టికా విరచిత
సౌధం కనిపిస్తుంది.

గండ పెండేరాల భారాలు
కాశ్మీరు శాలువలు, రత్నహారాలు
'త్వం శుంఠః' పరివాదాలు
అహంతా నినాదాలు
మచ్చుకైనా లే వచ్చట.

ఆ మేడలో వుండేవారు
అగస్త్య భ్రాతలు కారు.
ఆ మేడలో వుండేవారు
అజాగళస్తనాలు కారు.

ఒక్కొక్కడూ స్వయంగా అగస్త్యుడు
ప్రతివాడూ పదహారణాల మర్త్యుడు.

వాళ్లు కాసులకు కవిత్వాన్ని పెకలించరు.
గుండెల్ని తొలిచే మాటల్ని గుప్తపరచరు.

పసిడి గిన్నెలో విషాన్ని అందించరు
మట్టిచిప్పలో మంచినీ ళ్ళిస్తారు.

రాసక్రీడలు రావు వాళ్ళకి
పాశ్రీసకీశ్రీడలు తప్ప.

వాళ్ళు వాయించరు తెగిన తంబురాల్ని
రుద్రవీణలు తప్ప.

వాళ్ళు లోకాన్ని నిర్వచిస్తారు
'కుటిలమతులు దేబె మొగాలు
జగతిలో రెండే రెండు రకా' లని.

వాళ్లు జలపాత స్నాతులు
సమతా విద్యుద్దాతలు.

వాళ్ళు నిజంగా కవులు
వాళ్ళు కానివాళ్ళెవరంటే
వాళ్ళు కాని వాళ్ళే.

మెత్తని సూదులు

దూరం నుంచి వెన్నెలలు
ఆరగించాలి గాని
చకోరాలు పైబడితే
చంద్రుని గతి యేమికాను ?

వసంతం నిషాలోన
పసందుగా పాడుకునే
కోకిలమ్మను కూచోబెట్టి
పీకనొక్కితే పాడుతుందా ?

గడ్డి మొలిచిన బాటలోన
గమనం సాగించే వాళ్లు
రోడ్డు మీద నడువాలంటే
రోత పడుతారు లెండి.

కవిత్వాన్ని అత్తగారు
కానుకగా అర్పించిన
బంగరు మొలత్రాడులాగా
భద్రపరుస్తా రేమండీ ?

కనపడకుండా దాగిన
అణువులను ఖైదుచేసి
అగ్నిత్వం ఆపాదించడం
అదేం విజ్ఞానమండీ ?

హిమాచలం లాంటి మనిషి
కెల్లరు శిర మొగ్గుతారు
బోడి గుట్ట లన్నిటికీ
పూజ లెవరు చేస్తారు ?

రంగంమీద నిల్చుంటే
రత్నాలు రాళ్ళూ తప్పవు.
రెంటినీ స్వీకరించేవాడు
కంఠేకాలు డవుతాడు.

చంద్రుని మచ్చను చూపడం
అందరికీ చేతనవును.
వెన్నెలల మాహాత్మ్యం
వివరించేవాళ్లు అరుదు.

ప్రతిరోజూ దర్శనమిచ్చే
భానుమూర్తిని కీర్తించక
అగుపడని వానికోసం
అన్వేషణ లెందుకండీ ?

నిండుతేనె కుండలోన
నీటిచుక్క వేసినట్లు
మంచిని కబళించడానికి
వంచకు డొక్కడే చాలు.

దివాంధ ఉవాచ

విద్యుద్దీపాలకాంతి
నాగరికుల మతి భ్రాంతి.
ఆముదంపు దివ్వెటీలు
అసలు వెలుగు బావుటాలు.

బురదలోన బ్రతికే కు
మ్మరి పురుగులవోలె మేము
పరిస్థితుల రంగు పైన
బడకుండా తిరుగుతాము.

సిద్ధాంతాలకు మేము
బద్ధుల మేనాడు కాము.
'ఏ యెండకు ఆ గొడుగు' అ
పాయము లేదంటాము.

లోకం ముందునకు గొర్రె
దూకుడుగా వెళుతుంటే
మడమలతో వెనకవైపు
మస్తుగా నడుస్తుంటాం.

ఉషస్సు కన్పడగానే
విషం మ్రింగినట్టు లవును.
అస్తమయం ఎంచేతో
అమృత లిప్త మనిపించును.

దశావతారాలు మాకు
దైనందిన కలాపం.
ఉదరపోషణయే మాదు
సదరు జీవితాశయం.

లాభదృష్టియే తప్ప
లోభం మా కెపుడు లేదు.
సాంఘిక సంక్షేమానికి
స్వార్థపూజ సలుపుతాము.

ఊసరవెల్లియే మాదు
ఆశయసిద్ధికి మూలము.
ఒక్క వేషముతో ఎన్ని
దిక్కులని గెలుస్తాము ?

లోకం మా కెదురైతే
లోలోపల కసురుతాము.
ముఖంపైన ఎన్నో మణు
ముల నవ్వులు విసురుతాము.

చంద్రబింబం ఆరిపోతే

చంద్రబింబం ఆరిపోతే
జగత్తు చిత్రంగా వుండదూ ?
కావ్యవస్తువు పోయిందని
కంగారుపడుతారు కవులు.

యువదంపతులు లొక్క మాటు
ఊరుస్తారు నిడుగా
(అంటే నిట్టూరుస్తారు.)
చకోరాలు వగైరాలు
తికమకపడి పోతాయి.

సముద్రం గుండె పొరలు
అమాంతం కుంగుతాయి,

కళతగ్గని తన ముఖంతో
నిలిచి పోటీచేస్తుందని
ధుమధుమలాడే సుందరికి
తృప్తి లవం లభిస్తుంది.

సమాజంలో అక్కడక్కడా
శల్యావశిష్టంగా వున్న
ప్రబంధ నాయికలకు మాత్రం
పరమహర్షం కలుగుతుంది.

తన వేడిని స్వీకరించే
దయా హృదయు డేడీ అని
మొర్రోయని అరుస్తాడు
మునలికళ్ళ సూరీడు.

అద్దంలో తనకోసం
అనుదినం వేంచేసే
"మామ యేడి అమ్మా" అంటూ
మారాము చేస్తాడు మావాడు.

చంద్రలోకాన్ని పరిశోధించి
చరిత్ర కెక్కుదా మనుకొన్న
శాస్త్రజ్ఞుడు తలపట్టుక
సంతాపం ప్రకటిస్తాడు.

చంద్రబింబం ఆరిపోతే
జగత్తు చిత్రంగా వుండదూ ?

కోరడా కోసలు

స్వప్నానికీ శాశ్వత
సత్యానికీ మధ్య సాగిన
సమరంలో ఏ రెక్కకు
జయం కలిగిందంటావు ?
సన్నాయికీ మద్దెల
చిన్నాయికీ మొన్న జరిగిన
సంప్రతింపు లెంతవరకు
సఫలమైన వంటావు ?

గులాబిపూల కంకర రాళ్లు
కుదించి వేసిన రోడ్డుపై
'కలుక్కు' న కాళ్ళకు నాటే
కంటక గణ మేమన్నది ?
జలధరాల జంపఖానాలు
అలంకరించిన వేదికపై
'తళుక్కు' న కళ్లను మీటే
తారామణి ఏమన్నది ?

పెదవి కోసల మెరిసే ఇం
ద్ర ధనుర్హాసం చూస్తూ
కళ్ళవెనక దాక్కొన్న మబ్బుల
గమనించక పోయేవు సుమా !

బిగిసిన తంత్రిక పల్కో
ప్రేమగీత మాలకిస్తూ
నరాలు తెగిన వీణియలను
మరచి పోయేవు సుమా !

ప్రసవ కాలంలోన లతలు
పడ్డ శ్రమను గుర్తించి
పండ్ల అమ్మకంలోంచి కొంత
పైకం వాటికి కేటాయించు.
పగలంతా ప్రయాణించి
ప్రస్వేదం ఎరుగలేని
ప్రభాకరుడు పశ్చిమాద్రి
పవళించడ మామోదించు.

పురాణ పురుషు లధిష్ఠించిన
పుష్పక విమానాల గూర్చి
ఊరించక ఏరోప్లేన్లో
ఒక్కమారు ప్రయాణించు.
'ప్లేన్'లో సీటిప్పించే
వెండి కాగితాలు లేకుంటే
పాటల రెక్కలపై కూచొని
బలేగా ఉడాయించు.